

U božijim rukama

Eh, teško da bi u Srbiji bilo zadovoljnijeg čoveka od premijera Mirka Cvetkovića da mu i ovih dana iz Narodne banke Srbije stigne pismo slične sadržine kao pre manje od godinu dana. Možda bi više razloga za (ne)zadovoljstvo imao samo guverner NBS Dejan Šoškić.

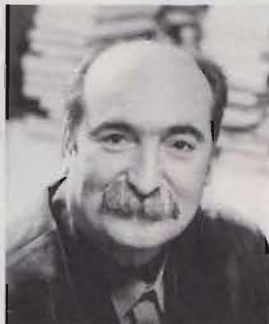
Nažalost, na adresu u Nemanjinoj 11 takvo pismo sigurno neće stići. Ne zato što premijeru nema ko da piše. Naprotiv. Problem je što bi sadržina takvog pisma morala biti potpuno drugačija nego početkom leta gospodnjeg 2010.

Opterećena svakodnevnim poskupljenjima svega i svačega većina građana, bar onoliko koliko ih u ovom času ne zna za koga će glasati na narednim parlamentarnim izborima, sigurno je zaboravila da je pre samo 11 meseci odlazeći guverner Radovan Jelašić morao da se „pravda“ premijeru i Vladi Srbije što su cene rasle sporije nego što je to bilo planirano!? Kako i ne bi zaboravili. U ovom trenutku, kada je međugodišnji rast potrošačkih cena već dogurao na 14,7 odsto, to izgleda nestvarno. Skoro kao naučna fantastika. Uostalom, ko bi iz sadašnje perspektive mogao da se seti da je godišnja inflacija u maju 2010. bila samo 4,2 odsto? Pa, u poslednje vreme skoro da je bilo meseci u kojima su cene rasle kao ranije za celu godinu.

I upravo zato što je šest meseci uzastopno, negde od kraja 2009. do maja 2010, stopa rasta potrošačkih cena bila niža od planirane, tadašnji guverner u ostavci morao je da presavije tabak i nadugačko objašnjava Vladi zbog čega su „nišandžije“ iz NBS toliko podbacile i što je stvarna inflacija značajno niža od ciljane, koja je u maju prošle godine bila projektovana u rasponu od pet do devet procenata.

Za razliku od svog prethodnika, aktuelni guverner, kako sada stoje stvari, neće još dugo morati da se izvinjava što je inflacija niža od planirane. Već sada je izvesno da do kraja godine rast cena neće biti vraćen u ciljani koridor, a većina ekonomista smatra da bi svaka jednocifrena inflacija bila ravna uspehu.

Velike su, dakle, šanse da cene u Srbiji nastave „galop“, dok istovreme-

Milan Čulibrk

Velike su šanse da cene u Srbiji nastave „galop“, dok istovremeno u većini zemalja regiona maltene „puze“. Za razliku od mnogih drugih, tu trku Srbija će definitivno dobiti. Bar u nečemu da budemo prvi. Dok Novak Đoković ne pretekne Rafaela Nadala na prvom mestu ATP liste. Što će, bez ikakve dileme na Andrićevom vencu i u Nemanjinoj 11 biti protumačeno kao „rezultat nastavka reformskih procesa i približavanja Evropskoj uniji“. U to ime živeli!

no u većini zemalja regiona maltene „puze“. Za razliku od mnogih drugih, tu trku Srbija će definitivno dobiti. Bar u nečemu da budemo prvi. Dok Novak Đoković ne pretekne Rafaela Nadala na prvom mestu ATP liste. Što će, bez ikakve dileme na Andrićevom vencu i u Nemanjinoj 11 biti protumačeno kao „rezultat nastavka reformskih procesa i približavanja Evropskoj uniji“. U to ime živeli!

Elem, dok je bivši guverner morao da se izvinjava što je inflacija niža od ciljane, aktuelni prvi čovek centralne banke je nedavno morao da pošalje pismo premijeru, u kome objašnjava što cene već pola godine rastu brže od gornje granice ciljanog koridora. Kako sada stoje stvari, neće me iznenaditi ni ako Šoškić u oktobru bude primoran da ponovo šalje „kurira“ u Nemanjinu 11, sa pismom slične sadržine. Male su, naime, šanse da će do tada međugodišnji rast potrošačkih cena biti oboren ispod šest odsto, što je gornja granica ciljanog koridora za kraj godine (4,5 plus-minus 1,5 odsto).

Ono što je posebno zanimljivo je da su i Jelašić i Šoškić kao jedan od dva ključna razloga, u prvom slučaju za manju, a u drugom za veću inflaciju od planirane, naveli cene poljoprivrednih proizvoda. Do pre godinu dana te cene su padale, a onda su počele da rastu. Uz to, što bi rekla profesorka Ekonomskog fakulteta Danica Popović, izgleda da mnogo jedemo u poslednje vreme.

No, neće biti da je samo skupa hrana kriva za sve. U Jelašićevom pismu Cvetkoviću navodi se i da je sporijem rastu cena doprineo i pad tražnje, kao posledica smanjene privredne aktivnosti, realnog smanjenja zarada i broja zaposlenih, manjeg priliva stranih investicija, slabije ponude kredita... Šoškić, pak, kao ključne razloge za prekoračenje ciljane inflacije, pored cena hrane, navodi i depresijaciju dinara i snažan rast regulisanih cena. Preteranu javnu potrošnju u pismu nije pominjao, a za većinu ekonomista ona je kao bura koja duva u jedra inflacije.

U NBS očekuju da će, „ukoliko ne dođe do nepredviđenih šokova, inflacija početi da se vraća ka inflacionom

cilju od trećeg kvartala 2011. i da će se vratiti u granice dozvoljenog odstupanja u prvoj polovini 2012. te da će se približiti srednjoj vrednosti cilja od četiri odsto do kraja te godine". U Šoškićevom pismu Cvetkoviću navodi se i da će brzina vraćanja inflacije ka cilju „u velikoj meri zavisiti od uspešnosti poljoprivredne sezone 2011-2012". Sve je, dakle, u božijim rukama. Ako s neba ne padne dovoljno kiše, ili ako udari gadna suša, nema ništa od obaranja inflacije.

Ako se malo ko seća onoga što je pre manje od godinu dana premijeru pisao odlazeći guverner, onda su sasvim sigurno svi već zaboravili i izjavu predsednika Borisa Tadića, na Biznis forumu na Kopaoniku, u martu 2009.

„Moj posao nije da budem popularan i da me ljudi vole, već da donosim teške odluke i ja ću to da ra-

„Moj posao nije da budem popularan i da me ljudi vole, već da donosim teške odluke i ja ću to da radim, a isto važi i za premijera Mirka Cvetkovića i ostale članove Vlade. Ako danas ne budemo donosili odgovorne odluke onda nećemo ni 2010. ni 2011. živeti u normalnoj zemlji", rekao je Tadić u martu 2009. Sada je sredina 2011. Živimo li u normalnoj zemlji? Ako je odgovor potvrđan, onda predsednikove reči nisu bile uzaludne. Ako mislite da Srbija još nije normalna zemlja, onda je predsednik govorio u (v)etar. I da. U tom slučaju vlast nije donosila odgovorne odluke

dim, a isto važi i za premijera Mirka Cvetkovića i ostale članove Vlade. Ako danas ne budemo donosili odgovorne odluke onda nećemo ni 2010. ni 2011. živeti u normalnoj zemlji", rekao je tada Tadić. Sada je sredina 2011. Živimo li u normalnoj zemlji? Ako je odgovor potvrđan, onda predsednikove reči nisu bile uzaludne. Ako mislite da Srbija još nije normalna zemlja i da će to postati tek kada dobije kandidaturu za Evropsku uniju, onda je predsednik govorio u (v)etar. I da. U tom slučaju vlast nije donosila odgovorne odluke. A ako nije, još je manje verovatno da će to početi da radi pred izbore. Tada se ne „udara" po biračima, već im se udvara. A to košta. Znamo to na svojoj koži već 20 i kusur godina. I nikom ništa. Osim onima na vlasti. Oni uvek nađu načina kako da se namire. ■

€KRAN

REPORTER: GORAN RAJŠIĆ
SNIMATELJ: ZORAN TOVIRAC

BRISSEL: IZRUČIVANJEM MLADIĆA, SRBIJA JE POKAZALA DA JE RELATIVNO OZBILJNA U NAMERI DA GA LIHAPSI